

O osebno dohodninskem davku in o „priznalnicah“ za njegovo odmero.

(Piše dr. in. in. dr. Fr. Pišek).

III.

Kaj se v „priznalnici“ za odmero osebno-dohodninskega davka ne more odpisati?

1. Kupne svote za povečanje ali arondiranje posesti, če se s tem posestvo tudi izdatno izboljša. — Vzglede: Posestnik kupi njivo, travnik ali gozd, in sicer radi tega, ker leži dotična parcela poleg njegove, ali pa ker si hoče s tem izboljšati posest in mu bo mogoče rediti več živine.

2. Zneski, s katerimi se plačajo dolgi.

3. Vsi stroški, oziroma izdatki, kateri se porabijo za lastno osebo, kakor tudi za družino, ženo in otroke, to je: za hrano, pijačo, stanovanje, kurjavo, luč, hišno opravilo, kuhinjsko opravilo, obleko i. dr. Ravno tako se ne morejo odbiti izdatki za zdravnik, stroški za časa bolezni, za zdravila, in pogrebni stroški. Hrana in plača stalnim delavcem se pa more, kakor poprej povedano, odračunati.

Dovoljen odpis ozira na družino. Če ima posestnik več kot 2 nepreskrbljena otroka, tedaj se sme za druge otroke za vsakega ena dvajsetina od čistega dohodka odpisati. Vzemimo vzgled: Posestnik Kopriva ima 1.400 K čistega dohodka, pa 6 nepreskrbljenih otrok; on sme torej za 4 otroke za vsakega eno dvajsetino ali za vse 4 vkup eno petino od 1.400 K, to je 280 K, odtegniti, in ker mu ostane potem samo 1.120 K čistega dohodka, je vsled tega davka prost.

Izpolnite priznalnice pravilno in pravočasno!

Pri napovedbi za odmero dohodninskega davka se v priznalnici na ravno navedene postavne dopustne odpise dostikrat ne ozira in zato se jih mnogo prepozno pritožuje, da morajo plačevati osebno dohodnino, kar se ne bi zgodilo, če bi bili priznalnice pravilno izpolnili. Posestnik, ki svojo priznalnico tako izpolni, da odstrani vse postavne dovoljene svote od čistega dohodka, s tem ne stori državi nobene krivice, ker se poslužuje svoje pravice, ki mu jo daje postava. Prepričan sem, da je pri nas zelo malo posestnikov, ki bi imeli 1.200 kron čistega dohodka po odbitku postavno določenih izdatkov. Nobenemu ni treba svojih dohodkov zamočati, pač pa naj vsak vse izdatke, ki se po postavi smejo in morajo od čistega dohodka odpisati, v priznalnici navede.

Svetujem vam tudi, dragi kmetje, da se pravočasno natančno časa, določenega za vlogo izpolnjenih priznalnic ali rekurzov. Dostikrat se slišijo pritožbe, da davčne oblasti preostogo postopajo, če se predpisan čas zamudi in priznalnica prepozno vloži; ravno v ozirom na zamujeni čas se odbije največ rekurzov in se morajo plačevati previsoke davčne svote.

Sicer je bil v državnem zboru stavljen predlog, da se naj s prepozno vloženimi priznalnicami milejše postopa, ker davčne oblasti temeljne paragrafe 42 in 213 postavne o osebno-dohodninskem davku preostogo izpolnjujejo. Doslej ta predlog še ni imel uspeha. Dokler torej bodisi postavodajalnim bodisi naredbenim potom ne dosežemo teh olajšav, velja vsakemu lastna korist, da pravočasno, to je še ta mesec, priznalnico pravilno izpolni ter odpošlje.

„Jezus, Marija in Jožef!“ je zatulila prestrašena žena, „tatovi, roparji!“

Hitro kakor srna je zbežala klicat hlapcev.

„Franc, Jaka, Joža! — Pojdite hitro, roparji so tu — vlomili!“

Ravno so prihili hlapci z Zelo v kuhinjo, vsi oboroženi s sekirami, ko se je spustil Šimen iz dimnika, ker mu ni bilo več mogoče prestati. — Bil je črn kot pristni zamorec. Nikdo ga ni spoznal. Hlapci, ker ga niso spoznali, so ga hoteli zgrabiti.

Šimen se pa zadržal na vse grlo: „Glejte, da se mi poberete, me boste vendar poznali!“

Hlapci so sedaj spoznali gospodarja po glasu ter so odstopili. Med tem pa je ravno tolkla stenska ura 12, ali nikdo ni mislil na novoletno voščilo. Zeta je bila strašno razkačena, da jo je spravil njen ljubi mož v tolik strah.

„Ti...!“ je kričala, „ali ne veš nič pametnejšega početi!“

„Ti...!“ Ali moraš celi hram spraviti pokonci? ...“

To je bilo pač lepo novoletno voščilo na obeh straneh. — Hlapci so se smejali, da so se tolkli po kolenih; sedaj so prišle tudi dekletke iz svojih zavetišč, in vsi so si voščili veselo in srečno novo leto. Ob zaključku pa sta bila tako čemerna drug na drugega, da si nista izpregovorila se samo nobenega voščila, ampak sploh nobene prijazne besede.

Drugega dne sta hodila drug mimo drugega kakor dva pravcata mutca in pol tedna nista črhnila niti besedice med seboj.

Končno je postala ta komedija Šimnu predolgočasna. Šel je h kramarju, da bi kupil svilnato obleko Zeli za kijkljo. Pa, ko je stopil v trgovino, je zagledal v svoje veliko začudenje Zelo notri, ki je ravno izbirala lepo, s srebrom okovano pipo. Šimen je seveda malo pozno, vendar-le voščila veliko sreče v novem kupil, dasiravno je Zeta na vse pretege branila, blago njej za kijkljo. Na potu proti domu sta drug drugega še malo podražila, in slednjič sta si, četudi že precej pozno, voščila Novo leto. Al. Leben.

Se nekaj opomb in nasvetov, ki se naj upoštevajo. Razen davčne oblasti, katera odmerja osebno-dohodninski davek, obstoji tudi

a) cenilna komisija in

b) prizivna komisija.

Število članov komisije določa finančni minister. Polovico članov volijo zadevni davkoplačevalci v okraju, drugo polovico članov imenuje finančni minister. Želimo in tudi pričakujemo, da se v komisijo za osebno-dohodninski davek vložijo, oziroma pošljejo možje, ki so nam pravični ter poznajo naše razmere.

Ravno, ko to danes, dne 28. decembra, pišem, se objavlja v listih, da je včeraj, dne 27. decembra izdalo finančno ministrstvo sledečo važno odredbo glede napovedi osebne dohodnine:

Odrejlo je namreč, naj se vložijo napovedi do 15. marca mesto do konca meseca januarja. Vlada računata namreč s tem, da se izvede reforma (izprememba) osebno-dohodninskega davka in da se dovoli pomiloščenje za davčne pristopke. Dosedaj se je vršila napoved tako, da se je napovedal povprečni dohodek zadnjih treh let; odslej se bo napovedal samo za določena leta dohodek.

Iz navedenih navodil se je lahko mnogo naših kmečkih posestnikov prepričalo, da če bi bili priznalnice pravilno izpolnili in vse postavno dopuščene izdatke odpisali, bi bili vsakega osebno-dohodninskega davka prosti.

Če bi se pa pripetili slučaj, da bi se davčne oblasti na opravičene slučaje ne ozirale, naj vloži vsak v teku 30 dni priziv, kateri je kolekta prost. Kako se naj delajo prizivi, je „Slovenski Gospodar“ že objavil v 30. številki dne 25. julija 1912.

Davčni nastavki.

Kakor določa § 172 znaša osebno-dohodninski davek vsako leto:

vrsta	od K	do K	vrsta	od K	do K
1	1200	—1250	K	7-2	
2	1250	—1300	8-0	10	1800—1900
3	1300	—1350	8-8	11	1900—2000
4	1350	—1400	9-6	12	2000—2200
5	1400	—1500	10-8	13	2200—2400
6	1500	—1600	12-0	14	2400—2600
7	1600	—1700	13-6	15	2600—2800
8	1700	—1800	15-2	20	2800—3000
					3800—4000
					K 16-8
					18 4
					20 0
					24 0
					28 0
					32 0
					36 0
					60 0

Kako je na Balkanu.

Dasiravno se vrše v Londonu pogajanja med Turki in balkanskimi zaveznicami, vendar se na Balkanu bojni ples še ni pomiril. Dočim vživajo pri Cataldži bolgarski in turški vojski prijetnosti premirja in neprijetnosti vama, se vrše med Grki in Turki bodisi na morju, bodisi na kopnem v Epiru, posebno obzoro mesto Janina, spopadi v večini ali manjšini vsakega. Tudi pred Skadrom, katero oblegajo Črnogorci in Srbi, se bil velik silenjem na premirje, kajti je, ker turški poveljnik Skadra noče vzeti na znanje, da je stopilo premirje v veljavo, temveč dan za dnevom napada Črnogorce in Srbe pred mestom. Drinopolje še ni padlo, dasiravno pravijo poročila, da je položaj mesta brezupen.

Pred Skadrom.

Tudi med božičnimi prazniki ni prenehal bojni grom. Dne 23., 24. in 25. decembra so Turki izpadli iz trdnjave in napadali črnogorske čete. Dne 23. dec. so se baje Srbi, ki niso imeli pripravljenega topništva, morali umakniti pred Turki. Nekatera poročila celo trdijo, da so se Srbi morali umakniti do Leša, ker vsled premirja niso bili pripravljeni na turški napad. Dne 24. decembra pa so vrgli Srbi Turke zopet nazaj. Boj je bil zelo hud. Bojišče je bilo čez in čez pokrito z mrličmi. Nemški listi poročajo, da je zašlo 300 Srbov pred Skadrom v močvirje, kjer so jih baje Turki zajeli. Iz Cetinja se poroča, da so Srbi prečeli poizkus turške posadke v Skadru, ki je hotel obiti desno krilo srbske divizije. Nemški poslanik v Skadru je zapretel turškemu poveljniku Hasan Riza-beju, da če Turki ne bodo držali premirja, se bo z njimi postopalo kakor se postopa z vojaškimi begunci. — Dne 24. decembra se je vršil na ravni pred Skadrom boj med Črnogorci in Turki. Trajal je do polnoči. Črnogorcev je bilo 7 mrtvih in 24 ranjenih.

Grško-turški boj.

Mesto Janina, katero brani 25.000 Turkov, oblegajo Grki že več tednov. Grki so večinoma zavzeli vse važnejše postojanke pred Janino. Turki se v Janini, ki je precej utrjena, dobro branijo. Na božično biljo se je začel pred Janino hud artilerijski boj, ki je trajal cel dan. Pred Janino pridejo te dni 3 sveže grške divizije, ki prodirajo iz Makedonije in vedno zasledujejo ostanke pri Bitolju poražene turške armade. Te turške čete imajo namen, zadrževati prodiranje novih grških čet proti Janini. Pričakuje se, da se začne v kratkem odločilni boj za Janino. Turški posadki v Janini poveljuje Essad-paša. — Grki so severno od Janine zavzeli gorski prelaz Sagoni in Morovo-planino, ki sta bili močno utrjeni. Premagali so tudi Turke pri mestu Korica in so mesto zavzeli.

Mirovna pogajanja v Londonu.

Vsled turškega zavlačevanja grede pogajanja zelo počasi naprej. Turki nočejo priznati upravičenosti zahtev balkanskih zveznih držav in se protivijo, odstopiti ozemlje, ki so ga zasedle armade balkanskih držav. Posebno krčevito se upirajo bolgarski zahtevi po predaji Drinopolja in da bi bila bodoča meja bolgarske države od Midije ob Črnem morju do Rodosta ob Marmarskem morju. Po tej zahtevi balkanskih držav bi ostal Turčiji le Carigrad in mal

kos ozemlja pred njim. Zatorej se Turki na vse Kriplje ustreljajo zahtevam zaveznih držav, ker bi njihovo uresničenje pomenilo konec Turčije v Evropi. — V soboto, dne 28. decembra, se je zopet vršila skupna seja zastopnikov Turčije in balkanskih zaveznikov. Predsedoval je Turek Rešid-paša, ki je predložil turške protipogoje. Ti pogoji so sledeči: 1. Vilajet Drinopolje ostane pod turško upravo. 2. Makedonija se izpremeni v posebno kneževino s Solunom kot glavnim mestom. Ta kneževina bi naj bila pod vrhovno oblastjo turškega sultana, vladal pa bi jo knez, katerega bi izvolile zvezne balkanske države, sultan pa imenoval. Knez bi moral biti protestant in iz kake nepristranske države. 3. Albanija dobi samoupravo po vrhovno oblastjo turškega sultana in pod knezom iz turške sultanove rodbine; ta knez bi se izvolil za dobo 5 let, mogla pa bi se ta izvolitev tudi podaljšati. 4. Vsi egejski otoki ostanejo turški. 5. Kreitsko vprašanje se pri pogajanjih ne obravnava, temveč se uredi po pogovoru med Turčijo in velevlastmi. — Ti pogoji so za Bolgarijo, Srbijo, Črno goro in Grško nesprejemljivi. Če bi se tem turškim zahtevam ugodilo, bi balkanske države od svojih zmag nad Turki pravzaprav ne imele skoro nobenega dobička. Če Turki pri svojih zahtevah vstrajajo, se pogajanja skoro gotovo razbijajo. In potem začneta zopet govoriti puška in top. — Sobotna seja pooblaščenecv se je potem, ko so se turški predlogi prečitali, prekinila, in se je nadaljevala zopet v ponedeljek, dne 30. decembra.

Kako je v Drinopolju?

Begunci, ki prihajajo iz Drinopolja, pripovedujejo, da je položaj v obleganem mestu brezupen. V sedanjih dolgih nočeh so prebivalci Drinopolja popolnoma v temi, ker so že vse zaloge petroleja, olja in sveč izčrpane. Že davno so pošle tudi vse zaloge soli, riža in tobaka. Prebivalstvo že željno pričakuje, da se sklene mir ali da se mesto uda. Poveljnik turške posadke, Sukri-paša, trdovraten Arabec, je premirje sicer sprejel, a o predaji noče nič slišati. Dne 10. dec. je bil baje že pripravljen, izročiti mesto Bolgarom, ako bi Bolgari dovolili, da sme 150 častnikov brez ovire odpotovati v Carigrad, ne da bi Bolgari vedeli za njih imena. Iz tega se sklepa, da je v Drinopolju večje število nemških in oficirjev, ki bi radi skrivaj odšli iz Drinopolja. Odkar so odklonili Bolgari ta skrivnostni odhod, so se nemški oficirji in Sukri-paša zopet odločili za obupno brambo obleganega mesta. Listi poročajo, da preti Drinopolju glad, ker so že večinoma vsa živila porabljena, dovažati pa se jih v mesto ne more od nobene strani.

Kolera.

Ko se je Turkom v bojih proti Bolgarom godilo prav slabo ter so Bolgari prihajali vedno bližje proti Cataldži in Carigradu, so Turki vedeli veliko poročati o kolero. Potem so poročila več ali manj obmolnila. Sedaj pa listi zopet poročajo, da je obolelo do 23.000 oseb za kolero in legarjem (tifus). Te kužne bolezni so se vgnezdile posebno med turško armado, pa tudi med bolgarskimi četami jih je nekaj. V Carigradu je dne 26. decembra obolelo 34 oseb za kolero. Zadnje tedne je obolelo skupno v Carigradu za kolero 2228 oseb, umrlo pa 1107.

Balkanske vdove.

Mnogo črnih robcev bo videti po končani vojski na glavah balkanskih žep. To je znak vdov. Vdova ima na Balkanu še posebno nevesel položaj. Za možem mora žalovati celih 40 dni; črno krilo pa mora nositi eno leto. V tem letu ne sme med žene-predice, ne sme z drugimi vred veselo hoditi na trg, ne na ples. Pravico ima še naprej ostati v moževi hiši, ali pravzaprav je to njena dolžnost. Ako pa gre od hiše umrlega moža, ne sme vzeti s seboj ničesar razup svoje doto. V slučaju, da se vdrugež omoži, mora nujno vse darove, katere ji je bil dal prvi mož, ali v obče je druga možnost sramota. Usoda balkanskih udov je izražena v srbski prisplovi: Vdova je uboga.

Politični ogled.

— Dne 27. decembra: Državni zbor se je danes zbral zopet k seji in je razpravljal o uradniški predlogi. Kopčno je bila predloga v tej seji sprejeta, in sicer v tisti obliki, kot je zahtevala gosposka zbornica. — Na Ogrskem pripravljata vlada in večina novo volilno preosnovo. Listi poročajo, da bodo nemadžarske narodnosti po tej preosnovi še bolj pritisnjene k tlom. — Na Francoskem bodo imeli 1. 1913 volitev predsednika ljudovlade. Ponuja se mnogo kandidatov.

— Dne 28. decembra: Cesar je sprejel danes ogrskega ministrskega predsednika Lukača v avdienci, da mu oroča o nameravani ogrski volilni preosnovi. — Včeraj se je v seji klubovih načelnikov državne zbornice sklenilo, da začne državni zbor zopet zborovati v drugi polovici meseca januarja, da reši mali finančni načrt. — Danes je sprejela zbornica začasni proračun. Seja je trajala čez polnoč in se je končala še-le ob 3. uri jutraj. — V začetku januarja bodo zborovali nekateri čežni zbori. — Čuvaj bo najbrž vendar šel. Na višjih mestih so spoznali, da postopanje Čuvajevo s Hrvatimi ni bilo pravično. Čuvaj je že odpotoval iz Zagreba na dopust, s katero se ne povrne več. Hrvatje se za Čuvajem gotovo ne bodo jokali. Za načelnika notranjih zadev pri hrvaški vladi je imenovan dr. Karol Unkelhäuser.